

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
RESİM BÖLÜMÜ

LİSANS BİTİRME TEZİ

GÜNÜMÜZ DÜNYASINDA TEK TİPLEŞEN KADIN İMAJI
(*THE UNIFORM IMAGE OF WOMEN IN TODAY'S WORLD*)

İREM DEMİRCİOĞLU

201353013

Danışman: Doç. Muhammet TATAR

ERZURUM-2024

ÖNSÖZ

Lisans Eğitimi sürecim boyunca benden ve arkadaşlarımdan desteğini esirgemeyen atölye hocam Sayın Doç. Muhammet TATAR' a, çalışma disiplini ve azmini örnek aldığım canım eşim Memduh DEMİRCİOĞLU' na desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

ÖZ

LİSANS BİTİRME ÖDEVİ

GÜNÜMÜZ DÜNYAASINDA TEK TİPLEŞEN KADIN İMAJI

İrem DEMİRCİOĞLU

Haziran

2024, 36 Sayfa

Günümüz Dünyasında Tek Tipleşen Kadın İmajına anlam verebilmek için tabii ki geçmişten başlayarak araştırmak gerekir. Bu çalışmada kadınlarımızın toplum içerisindeki ve hukuksal olarak devlet gözündeki yerinin yıllar içindeki değişimini ele alınmıştır. Kadın hak ve sorunları ilk defa Tanzimat döneminin aydınları tarafından dile getirilmiştir. Osmanlı Devletinin son dönemlerine doğru basını kullanmaya başlayan kadınlar bu güçlerini Cumhuriyetin ilanından sonra da pekiştirerek kullanmaya devam etmişlerdir. Bu süreçte kadınlarımız kadar bu konuya erkek yazarlarda destek olarak kadın mahlasıyla gerek dergi gerek gazetelerde yazılar yazarak destek olmuştur. Günümüz Dünyasında her mecrada oluşturulan güzellik algısı kadınlarımızı etkisi altına alarak tek tipleşmeye zorlamıştır ve zorlamaya devam ediyordur. Kadınların birçoğu artık dolgun dudaklı, çekik gözlü, belirgin elmacık kemikli ve doğal olmayan burunlu bir yapıya sahip. Öyle ki yüzlerini gerdirmekten de mimiklerini hareket ettiremez duruma gelmişlerdir. Buradan da duygusallıklarını kaybetmeye başladıkları sonucunu çıkarılır. Artık hiçbir anlam taşımayan yüzlerle karşı karşıya kalınır. Bütün bu duruma yol açan değişim ve gelişimler çalışmada nedenleriyle birlikte yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tek Tip, Kadın İmajı, Güzellik

ABSTRACT

UNDERGRADUATE FINAL PAPER

THE UNIFORM IMAGE OF WOMEN IN TODAY'S WORLD

İrem DEMİRCİOĞLU

June

2024, 36 Pages

In order to make sense of the Uniformized Image of Women in Today's World, it is necessary to investigate, starting from the past. In this study, I discussed the change in the place of our women in society and legally in the eyes of the state over the years. Women's rights and problems were expressed for the first time by the intellectuals of the Tanzimat period. Women, who started to use the press towards the last periods of the Ottoman Empire, continued to strengthen and use this power after the proclamation of the Republic. . In this process, male writers as well as women supported this issue by writing articles in both magazines and newspapers under the pseudonym of women. In today's world, the perception of beauty created in every medium has influenced our women and forced them to become uniform, and continues to do so. Many women now have full lips, slanted eyes, prominent cheekbones and unnatural noses. So much so that they were unable to move their facial expressions even after having their faces lifted. From here we can conclude that they started to lose their emotionality. We are now faced with faces that have no meaning. The changes and developments that led to all this situation are included in my work together with their reasons.

Key Words: Uniform, Female Image, Beauty

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZ	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
BİRİNCİ BÖLÜM	1
Giriş.....	1
1.1.Kişisel İmajın Kavramsal Olarak Tanımlanması	2
1.1.1.Güzellik Algısı Nedir?	3
1.1.2.Neden Ve Nasıl Güzel Buluruz?	4
1.1.3.Güzellik Algısında Rol Oynayan Beyin Bölgeleri.....	5
Araştırmanın Amacı	6
Araştırmanın Yöntemi.....	7
Araştırmanın Bulguları.....	7
Araştırmanın sonucu	7
İKİNCİ BÖLÜM.....	8
GENEL KAVRAMLAR.....	8
2.1.Meşrutiyet	8
2.2.Tanzimat	8
2.3.Dernek	8
2.4.II. Meşrutiyet Dönemi Kadın İmajı.....	8
2.5.Cumhuriyet Dönemi Kadın İmajı.....	10
2.6.Günümüz Dünyasında Tek Tipleşen Kadın İmajı.....	11
SONUÇ	27

KAYNAKÇA.....	28
ÖZGEÇMİŞ	29

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Kişisel İmaj ilgili görseli.....	3
Şekil 2. Osmanlıda kadın örgütlenmesi	9
Şekil 3. Kadınların Büyük Değişimi 50*70 Cm	12
Şekil 4. Türkan ŞORAY makyajı 50*70 cm.....	13
Şekil 5. Değişen kadın imajı	14
Şekil 6. Doğalıktan vazgeçme 35*50 cm.....	16
Şekil 7. Görünenin altında ki yüzler 35*50 cm	17
Şekil 8. Cesur güzellik 35*50 cm	18
Şekil 9. Güzellik uğruna her şey 35*50 cm	19
Şekil 10. Kendimi yeniliyorum 100*100 cm.....	20
Şekil 11. Aklımdaki güzellik 21*30 cm.....	21
Şekil 12. Kendimi güzelleştiriyorum 35*50 cm	22
Şekil 13. Günümüz güzelliği 35*50 cm.....	23
Şekil 14. Kendimi seviyorum 50*70 cm.....	24
Şekil 15. Esnetiksel Güzellik 50*70 Cm	25
Şekil 16. Güzelleşiyorum 50*70 cm	26

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL KAVRAMLAR

2.1.Meşrutiyet

Hükümdarla yönetilen bir ülkede, hükümdarın ya da bir başbakanın başkanlığı altında bir hükümetin ve yasaları yapan seçilmiş bir parlamentonun bulunduğu yönetim biçimi.

2.2.Tanzimat

Tanzimât, Osmanlı İmparatorluğu'nda 1839 yılında Tanzimât Fermânı olarak bilinen Gülhane Hatt-ı Şerifi'nin okunmasıyla başlayan modernleşme ve yenileşme döneminin adıdır. Sözcük anlamı "düzenlemeler, reformlar" demektir.

2.3.Dernek

Dernek veya cemiyet, kazanç paylaşma dışında, belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere bir araya gelmiş insanların oluşturduğu tüzel kişidir. ,

https://www.google.com/search?q=dernek+nedir&sca_esv=e912ca26f44d8cea&sca_upv=1&sxsrf=ADLYWIKjZdzro85IQxpNkzEIOS_a1w31EQ%3A1718273146330&ei=esRqZqvgE92

2.4.II. Meşrutiyet Dönemi Kadın İmajı

Kadın hak ve sorunları ilk defa Tanzimat döneminin aydınları tarafından dile getirilmiştir. Ancak bu söylemlere II. Meşrutiyetin getirdiği kişi hak ve hürriyetleri ve eşitlik kavramlarıyla birlikte konuşulabilecek ortam sağlanmıştır. II. Meşrutiyetin sağlamış olduğu özgürlükçü ortamda fikir akımlarının savunucu aydınları kendi aralarında kadın tartışmaları yaşamış bunları çıkarmış oldukları dergi ve gazetelerde yayınlamışlardır. Fikir liderleri kadın hak ve sorunlarını gündeme getirmiş ve konuya dikkat çekmişlerdir. Eşitlik ve özgürlük düşüncesini yaşatan II. Meşrutiyet, kadınların arasında ve kafasında büyük yankı uyandırarak bu zamana kadar evden dışarı çıkmamış kadınları duruma müdahil olmaya itmiştir. Böylelikle Osmanlı kadınının toplum içerisinde birbirlerini örgütleme, hak

arama, bilinçlenme hareketi başlamış oldu. Özgürlükçü ortamdan faydalanan kadınlarımız bu harekete iki koldan başladı. Bunlar dergiler ve derneklerdir. Fikir liderlerinin çıkarmış olduğu yazılı basın sayesinde bu düşünceler her kesimden aydının ve kadının desteğini almış ve Meşrutiyet dönemi Osmanlı kadını yeni bir imaj kazanmıştır. Bu imaja o dönem yayın yapan Türk Yurdu, Sebilürreşat, İçtihat, Beyanül Hak fikir dergilerinin katkısı büyüktür. Osmanlı döneminde bu şekilde yayın yapan 40 civarı dergi olmuştur. Çoğunun kurucusu erkektir. Kadın imzasıyla yazı yazan da olmuştur. Bu dergiler kadın hakları konusunda şiddetli tartışmaların yaşandığı yayın organları olmuştur. Osmanlı kadınlarını giyim kuşam, aile, evlilik, çocuk bakımı, nakış konularında bilinçlendirmişlerdir. Bunların yanında edebi makalelerde yer almıştır.

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/597233>

Şekil 2.

Osmanlıda kadın örgütlenmesi

(<https://www.sosyalistfeministkolektif.org/web-yazilari/feminizm/osmanlida-kadin-orgutlenmesi-nasil-baslamisti/>)

Dernekler ise kadınların örgütlenir fikir alış verişinde buldukları yerler haline gelmiştir. Bu dernekler çeşitli kollarda faaliyet göstermiştir. Örneğin eğitim, sosyal yardım gibi. Bu

dönemde Enver Paşa da bir kadın cemiyeti kurmuş fakat hiç kadın üyesi olmaması nedeniyle eleştirilere maruz kalmıştır. Kadınları çalıştırma cemiyeti orduda kadınları geri planda işe alarak çalıştırmayı planlamış buna ilk şart olarak aile yapısını korumaya yönelik olarak ‘ evlilik’ şartı koymuştur. Kadınları dile getiren bu organlar günümüz kadın imajına büyük oranda katkı sağlamıştır. Bu dernek ve dergilerin bir kısmında ve bazı yerlerinde kadınların giyimlerine karşı eleştiriler de yer almıştır. Eleştirilerine yönelik önerilerde barındıran bu düşünceler giysilerin millileştirilmesini böylece moda ya uyma israfından uzaklaşılacağını savunuyordu. Bu elbiseler batılı tarza yakın ama özünü koruyordu. Örneğin kadınların giydikleri çarşafın modernize edilmesi gibi. Tesettür hakkında hem olumlu hem olumsuz yazılar yazılmasına rağmen tesettürün kaldırılmasına yönelik doğrudan istekte bulunulmamıştır.

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/255420>

2.5.Cumhuriyet Dönemi Kadın İmajı

Osmanlı Devletinin son dönemlerine doğru basını kullanmaya başlayan kadınlar bu güçlerini Cumhuriyetin ilanından sonra da pekiştirerek kullanmaya devam etmişlerdir. Aslında bu dönem birçok savaşın etkisinde, çatışmanın etkisinde gelişen bir dönemdir. Kadınlar cephede savaşmış, cephe gerisinde orduya mermi taşımış, savaş meydanında üzerine düşen her işi yapmış, gerektiğinde savaş ruhunu canlı tutmuş, orduya yardım toplamış, istihbarat taşımış, halkı örgütlemiştir. Bazı kadın yazarların yazıları yayınlanmış ve savaş yıllarında psikolojik olarak etkili olmuştur. Bu günler geride kaldığında akılda kalan Türk kadınının fedakâr ve cefakâr davranışları olacaktır. 1924 anayasasında her alanda çalışma hakları elde eden kadınlar 1930 yılında belediye seçimlerine katılma, 1934 yılında ise milletvekili seçimlerine katılma hakkı elde etmiştir. Eğitimin laikleşmesi, medeni kanunun kabulü, kıyafet kanunu gibi devrimler sonucunda kadın haklarının din kurallarına göre değil de hukuk kurallarına dayanması yasa önünde kadın ve erkeği eşit hale getirmiştir. Kadınlar Cumhuriyet Döneminde Osmanlının son döneminde olduğu gibi kimlik arayış kaygısı veya ekonomik kaygılar taşımazlar bunun nedeni birçok hakkı elde etmiş ve ekonomiye dair değişimler olmasıdır. 1939 yılında ilk defa kadına yönelik radyo programı hayata geçmiştir.

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/fe/issue/65397/1007404>

2.6.Günümüz Dünyasında Tek Tipleşen Kadın İmajı

Değişim var olan durumdan başka bir hale duruma geçmek demektir. Bir şeyin aynı kalamaması, farklılaşması demektir. Şimdi ise gelişim nedir? Sorusuna bakalım. Gelişim ileriye doğru değişmek demektir. Yani bir öncekine dayalı bir sonraki aşamaya geçiş demektir. Her gelişim aynı zamanda değişimdir fakat her değişim gelişim olmayabilir. Çünkü değişim negatif yönde de olabilir. Geçmiş dönemleri incelediğimizde kadın imajının değişim içinde olduğunu bu değişimlerin aynı zamanda gelişim olduğunu söyleyebiliriz. Kadınlar bu gelişmeleri kaydederken oldukça zor aşamalardan geçmiştir. Fakat günümüze doğru yaklaştıkça kadın imajı kendini sürekli geliştiren ve değiştiren bir anlam taşımaktadır. Toplumun bunu kabullenmiş olması sayesinde kadının imajında meydana gelen değişim veya gelişimler eskisi kadar tepki çekmemekte bu sayede kadınlar için zor olmamaktadır. Bir bakıma kadınlar için başarı kabul edilebilecek bu konuda kötü emelleri olan çevreler her zaman olduğu gibi kadınlarımızı olumsuz yönlendirmeyi başarmış ve başarmaya devam etmektedir. Aslında kendileri için her zaman olumlu olan bu durumu çıkarlarına alet ettikleri için kadınlarımızı olumsuz etkiledikleri yerler vardır. Kadınlar toplum içinde

oldukça aktif olarak yer almaya başladıkça onları sosyal, ekonomik, fiziki vb. açıdan kullanmak isteyenler yıllar boyu kadınlarımızın bilinçaltından başlayarak onları yönlendirmiştir. Sosyal hayatta kadınları rekabet haline sokmuş olan bu çevreler aslında geleceğimize de büyük zararlar vermektedirler. Tabi ki bu süreçte kadınlarımızı istemeden de zarar verenler olmuştur. Sosyal çevrede veya iş hayatında, arkadaşlık hayatında hem cinsleri ile rekabetçi yetiştirilen kadınlar için güzellik algısı her geçen gün bir adım daha öne çıktı.

Dergilerde, gazetelerde, televizyonda, radyoda, belediyelerin reklam panolarında hatta kız çocuklarımızın oyuncaklarında (örnek vermek gerekirse ince belli, sarı saçlı, renkli gözlü, mini etekli, sivri çeneli, çekik gözlü Barbie bebekleri bilmeyenimiz yoktur), en önemlisi sosyal medyanın her mecrasında oluşturulan güzellik algısı kadınlarımızı etkisi altına alarak bu yönde değişime itmiştir. kadınlarımızın hormonlarını değiştirecek yiyecek, içecekler bile kasıtlı olarak üretilip piyasaya sürülüyordur. Sırf kendi istedikleri kadınlar yetiştirebilmek için bu yollarla çalışmaya devam eden güçler vardır. Fakat bu değişimler gelişim olabilmiş midir tartışmaya açık bir konudur. Bütün bu baskıların sonucu olarak kadın imajının hızlı gelişiminin yerini sadece değişime bıraktığını düşünülmektedir.

Kadınların güzellik kaygısı ‘ tek tip kadın’ yaratmaya başladı ve devam ediyor. Nedir bu tek tip diyecek olursak; tek tip, kendine özgü olmayan, belirli kalıplara sığınan, olunmak istenen ideal özelliklerini gösteren demektir. Alışagelmiş, sıradan, birbirine benzeyen ve benzenilmek istenenin kabına girmiş onun vasıflarını taşıyandır. Burada bir Türkan ŞORAY rneđi vermek istiyorum. Ona benzemek için bin bir yol deneyen kadınları siz de fark etmişsinizdir.

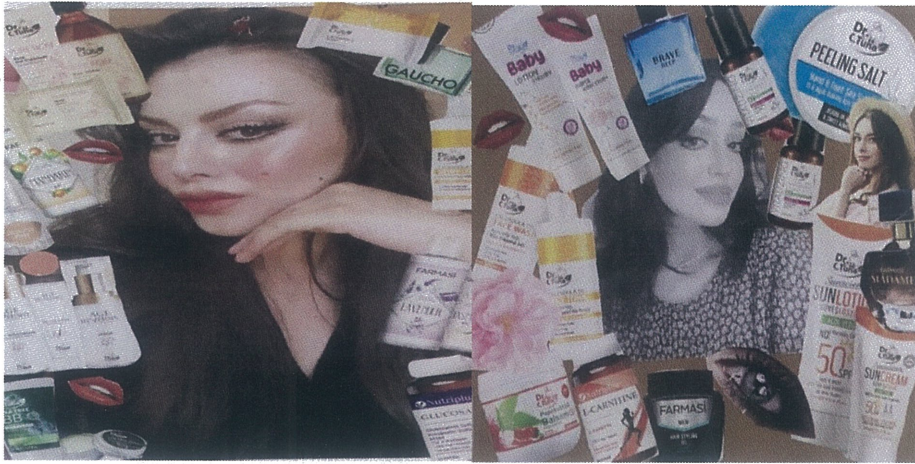
Şekil 3.

*Kadınların Büyük Değişimi 50*70 Cm*

Şekil 4.

Türkan ŞORAY makyajı 50*70 cm

Değişen kadın imajı artık tek tip kadın imajını doğurdu. Kadınlar yaratılan güzellik algısındaki kadın olmak istiyor böylelikle etrafımızda birbirine benzeyen kadınlar görmekten gözlerimiz ve zihnimiz isyan ediyor değil mi? Ne oldu bu kadınlara? Bütün bunlar nasıl oldu derken birden aklımıza o meşhur dergilerde ki kadınlar, o meşhur güzellik salonları, o meşhur estetik ameliyatları geliyordur. Size de tuhaf ve zihin yorucu gelmiyor mu? Sosis gibi dudaklar, birbirinin aynısı burunlar, asker yatağı gibi gerilmiş gözler, herkeste aynı çanta ve kokular, rujlar, saçlar hatta makyajlar bile aynı. Güzel görünmek pahasına vücudundan parça aldırınlar(ince bel için kaburga kemiğini kaldırma ameliyatı), inanılmaz yerlerinden bıçak altına yatanlar, ölüm orucuna girer gibi diyet yapan kadınlar normal mi? Nerede kaldı doğal güzellik anlayışımız? Nerede o kadınlar? Tek tip kadınlar sardı etrafımızı. Bu durum geçtiğimiz günlerde bir komedi programına da konu oldu.

Şekil 5.

Değişen kadın imajı

<https://www.youtube.com/watch?v=6AUnKrn0wys>

Hem güldürüp hem düşündüren Güldür Güldür komedi programının bu skeci sadece düşündürdü. Yaratılan ‘ Tek Tip Kadın İmajı’ kadınları hem fiziksel hem de psikolojik olarak çok yormuş bulunuyor. Ayrıca estetikli yüzlerden artık duygularda anlaşılamıyor. Etkili İletişimin en önemli katkı sağlayıcısı mimikler estetikler yüzünden etkisiz hale gelerek kişinin sevinç, üzüntü veya heyecanını gizliyor. Tüm bunlar iletişimde duygusal aktarımı engelleyerek karşıdakiyle bağları koparıyor.

Geçmişten yakın geçmişe kadar geçen zamanda gerçekten değişim ve gelişim içinde başarılı bir şekilde ilerleyen kadın imajına kim ya da kimler bu kötülükleri yaptı veya yapıyor? Bana göre Tek Tip Kadın İmajı’ yaratarak dünyanın en güçlü sektörlerinden bir kaç kadın bedeni üzerinden büyük karlar elde ediyor. Bu sebeple güzellik aşkıyla yanıp tutuşan kadınlara, kendilerine empoze edilen bu tutumlarından acilen hem sağlık hem de cepleri için vazgeçmeleri önerilmiştir. Güzellik ana babadan DNA geçişiyle olur. Dna sında problem olduğunu düşünenler bu yarışta biraz geride kalmış demektir. Bu durum sizleri üzüyorsa çözüm estetisyenlerde, makyaj malzemelerinde değildir. Psikolojik destek almayı deneyebilirsiniz. Hiçbir kişi ya da kurumun kadınları kullanarak hem de onlara büyük zararlar vererek kar elde etmesine önce kadınlarımız için izin vermeyelim. Bu kadınlarımızı ve kadınlarımızın kafa karışıklığını anlatan çalışmalarım aşağıda verilmiştir.

<https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/hande-can/guzellik-kaygisi-tektip-prototip-kadinlar-yaratti-42256446>

Şekil 6.

Doğalıktan vazgeçme 35*50 cm

Şekil 7.

Görünenin altında ki yüzler 35*50 cm

Şekil 8.

Cesur güzellik 35*50 cm

Şekil 9.

Güzellik uğruna her şey 35*50 cm

Şekil 11.

Aklımdaki güzellik 21*30 cm

Şekil 12.

*Kendimi güzelleştiriyorum 35*50 cm*

Şekil 13.

Günümüz güzelliği 35*50 cm

Şekil 14.

Kendimi seviyorum 50*70 cm

Şekil 15.

Esnetiksel Güzellik 50*70 Cm

Şekil 16.

Güzelleşiyorum 50*70 cm

(Bu çalışmalarda hiçbir dergi, marka veya kadına karşı olumsuz algı yaratılmak istenmemiş ve reklamı yapılmamış sadece düşünsel olarak kadınlarımızın yansıtılması amaçlanmıştır.)

SONUÇ

Atatürkçü Düşünce Sistemi'nde "Kadın ve Eğitimi" anlayışı, bugün çağdaş dünya aydınlarının birleştiği ve uluslararası teşkilâtlarca yayılmaya çalışıldığı görüşler çizgisindedir. Toplumun ilerlemesi, gelişmesi ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilmesi için, "Türk Kadını"nın şu boyutlardaki niteliklere sahip olması gerekir.

1. Kadın, yasal ve eğitim-öğretim alanlarında erkekle eşit fırsatlara sahip olmalıdır.
2. Kadının en önemli görevi analıktır.
3. Kadın, toplum hayatının her alanında aktif bir şekilde yer almalıdır.
4. Kadının analık sorumluluğunu ve toplumdaki görevini aktif bir şekilde yerine getirebilmesi için çağdaş bilgilerle donatılması gerekmektedir.

Görüldüğü gibi, Atatürkçü Düşünce Sistemi'nde "Kadın ve Eğitimi" ne ilişkin görüşler, kadının hem topluma katılması hem de eğitilmesi biçimindedir. Kadının eğitilmesi ise, onun kişiliğinin gelişmesi ve çocuğunun eğitimcisi olması bakımından önem kazanmaktadır.

Ancak, kadının bu görev ve sorumluluklarına karşılık, toplumsal statüsü, Cumhuriyet'ten günümüze istenilen düzeye yükselememiştir. Çünkü, her şeyden önce, teknolojik değişimin yaşandığı Türkiye'de, değişen toplumsal yapıda kadının layık olduğu konuma ulaşması için gerekli bilgi ve becerileri tüm kadınlar aynı derecede elde edememişlerdir. Eğitim görme şansına genellikle kent kadını sahip olabilmıştır. Kırsal kesim kadınları, zaman zaman açılan yaygın eğitim faaliyetlerinden bir ölçüye kadar yararlanmışlar, okuma-yazma öğrenmişlerdir. Fakat, sadece okuma-yazma öğrenmek kadına, sahip olduğu konumda fazla yarar sağlayamamıştır. Bunların büyük bir kısmı, okuyacak zaman ve okuyacak materyal bulamadıkları için kısa sürede okuma-yazmayı unutmuşlardır. Öte yandan, kırsal kesim kadınlarının çok az bir kısmı orta ve yükseköğretime devam etmektedir. Kent kadınları arasında öğrenim fırsatı elde edenler ise, kültürel yapının kendilerine çizdiği çerçevenin dışına pek fazla çıkamamaktadırlar.

https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/coban.htm#:~:text=Ka d%C4%B1n%2C%20aile%20ve%20toplum%20aras%C4%B1nda,ve%20toplum%20i%C3%A7erisindeki%20durumu%20d%C3%BC%C5%9F%C3%BCn%C3%BClmedir.

KAYNAKÇA

(1)Mahmut Tezcan.“Atatürk’ün Eğitim Anlayışına Felsefi ve Sosyolojik Bir Yaklaşım”, Atatürkçü Düşünce. Türk Tarih Kurumu Basımevi,Ankara, 1992, s.746.

(2)Göksel, a.g.e., s.928.

(3)Tezcan, a.g.e., s.746.

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/255420>

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/fe/issue/65397/1007404>

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/sufesosbil/issue/11422/136455>

https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/coban.htm#:~:text=Kad%C4%B1n%2C%20aile%20ve%20toplum%20aras%C4%B1nda,ve%20toplum%20i%C3%A7erisindeki%20durumu%20d%C3%BC%C5%9F%C3%BCn%C3%BClmelidir.

<https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/hande-can/guzellik-kaygisi-tektip-prototip-kadinlar-yaratti-42256446>

<https://www.sosyalistfeministkolectif.org/web-yazilari/feminizm/osmanlida-kadin-orgutlenmesi-nasil-baslamisti/>

<https://www.hiwellapp.com/blog/noroestetik#:~:text=G%C3%BCzellik%20alg%C4%B1s%C4%B1%2C%20insanlar%C4%B1n%20%C3%A7evrelerindeki%20nesneleri,fakt%C3%B6rlerden%20etkilenen%20kompleks%20bir%20konudur.>

<https://www.hiwellapp.com/blog/noroestetik#:~:text=G%C3%BCzellik%20alg%C4%B1s%C4%B1%2C%20insanlar%C4%B1n%20%C3%A7evrelerindeki%20nesneleri,fakt%C3%B6rlerden%20etkilenen%20kompleks%20bir%20konudur.>

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/597233>